

Pràcticum II

Codi: 103701
Crèdits: 12

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500798 Educació Primària	OB	3	A

Professor/a de contacte

Nom: Xavier Fontich Vicens

Correu electrònic: Xavier.Fontich@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Es recomana haver fet el Pràcticum I i estar matriculat/da de les següents assignatures de segon curs:

- Aprenentatge i desenvolupament II.
- Llengües i aprenentatge.
- Gestió i Innovació a l'aula de matemàtiques.

El *Pràcticum II* està pensat perquè l'alumnat aprofundeixi en l'anàlisi i la comprensió dels processos d'ensenyament i aprenentatge i del desenvolupament humà a l'etapa d'educació primària. Aquestes pràctiques es porten a terme de forma intensiva durant un període de set setmanes, afavorint d'aquesta manera una immersió de l'estudiant a l'escola: en un primer moment, l'estudiant elaborarà les reflexions sobre la pràctica docent a partir de l'observació sistematitzada i de l'anàlisi; i en un segon moment, l'estudiant haurà de poder intervenir com a professional i orientar les seves reflexions a partir de la seva actuació, que serà proporcional a la durada de les pràctiques.

Per poder cursar aquesta assignatura és imprescindible també disposar del certificat negatiu del Registre Central de Delinqüents Sexuals. És responsabilitat de l'alumnat demanar-lo per poder aportar-lo al centre abans d'iniciar el període de pràctiques.

Objectius

Sense perdre de vista el conjunt de tota l'etapa, l'alumne/a farà el seguiment d'un grup-classe en un cicle determinat. Per tal d'aprofundir en el coneixement dels processos d'ensenyament-aprenentatge, aquesta assignatura està impartida per professorat de tres departaments que treballaran de forma coordinada:

- Departament de Psicologia Evolutiva i de l'Educació
- Unitat de Didàctica de la Llengua i la Literatura
- Unitat de Didàctica de la Matemàtica

En síntesi, la finalitat principal d'aquestes pràctiques consisteix a adquirir les competències professionals que com a futurs mestres els possibilitaran l'anàlisi, el disseny i el desenvolupament dels processos d'ensenyament-aprenentatge en dues àrees fonamentals del currículum d'Educació Primària: llengües i matemàtiques.

Competències

- Adquirir un coneixement pràctic de l'aula i de la gestió de la mateixa.
- Analitzar críticament el treball personal i utilitzar els recursos per al desenvolupament professional.
- Analitzar i reconèixer les pròpies competències socioemocionals (en termes de fortaleeses, potencialitats i debilitats), per desenvolupar aquelles que siguin necessàries en el desenvolupament professional.
- Assumir la dimensió educadora de la funció docent i fomentar l'educació democràtica per una ciutadania activa.
- Col·laborar en els diferents sectors de la comunitat educativa i de l'entorn social.
- Comprendre la funció, les possibilitats i els límits de l'educació en la societat actual i les competències fonamentals que afecten als col·legis d'educació primària i als seus professionals.
- Controlar i fer el seguiment del procés educatiu i en particular el d'ensenyament-aprenentatge mitjançant el domini de les tècniques i estratègies necessàries.
- Conèixer i aplicar a les aules les tecnologies de la informació i de la comunicació.
- Conèixer i aplicar els processos d'interacció i comunicació a l'aula i dominar les destreses i habilitats socials necessàries per tal de fomentar un clima d'aula que faciliti l'aprenentatge i la convivència.
- Conèixer l'organització de les escoles d'educació primària i la diversitat d'accions que comprèn el seu funcionament.
- Conèixer les àrees curricular de l'Educació Primària, la relació interdisciplinària entre elles, els criteris d'avaluació i el cos de coneixements didàctics entorn als procediments d'ensenyament i aprenentatge respectius.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació amb els estudiants i les seves famílies, atenent les necessitats pròpies dels estudiants. Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat i que tinguin en compte la igualtat de gènere, la equitat i el respecte cap als drets humans que conformen els valors de la formació ciutadana.
- Dissenyar, planificar i avaluar processos d'ensenyament i aprenentatge, tant de forma individual com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Estimular i valorar l'esforç, la constància i la disciplina personal en els estudiants.
- Fomentar la convivència a l'aula i fora d'ella, resoldre problemes de disciplina i contribuir a la resolució pacífica de conflictes.
- Gestionar la informació relativa a l'àmbit professional per a la presa de decisions i l'elaboració d'informes.
- Incorporar les tecnologies de la informació i la comunicació per aprendre, per comunicar-se i col·laborar en els contextos educatius i formatius.
- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans.
- Mantenir una relació crítica i autònoma respecte els sabers, els valors i les institucions socials públiques i privades.
- Participar en l'activitat docent i aprendre a saber fer, actuant i reflexionant des de la pràctica.
- Participar i implicar-se en els actes, reunions i esdeveniments de la institució a la qual es pertany.
- Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individuals.
- Reflexionar entorn les pràctiques d'aula per tal d'innovar i millorar la tasca docent. Adquirir hàbits i destreses per a l'aprenentatge autònom i cooperatiu i promoure'l entre els estudiants.
- Regular els processos d'interacció i comunicació en grups d'estudiants 6-12 anys.
- Relacionar teoria i pràctica amb la realitat de l'aula i del centre.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinari).

Resultats d'aprenentatge

1. Adaptar les programacions i activitats d'ensenyament i aprenentatge a la diversitat de l'alumnat.

2. Analitzar críticament el treball personal i utilitzar els recursos per al desenvolupament professional.
3. Aprendre de manera permanent i reflexionar de manera crítica com a docents, fent recurs a processos de recerca-acció compartits per a la millora i la innovació de la pràctica docent.
4. Avaluar l'activitat docent a l'aula, integrant processos d'autoavaluació.
5. Avaluar l'evolució de les pròpies fortaleeses, potencialitats i debilitats al llarg de la seva estada al centre, entendre com poden influir en la docència i reflexionar per trobar els elements de la seva pràctica que han incidit en aquesta evolució.
6. Col·laborar amb els professionals de l'escola a fi d'extraure la informació rellevant dels projectes d'innovació analitzats.
7. Compartir amb els companys que fan les pràctiques al mateix centre el desenvolupament de les experiències d'aula i discutir la seva adequació al grup classe.
8. Compartir el coneixement específic amb altres professionals per assegurar una solució o producte millor.
9. Comprendre el funcionament de les diferents estructures organitzatives del centre escolar.
10. Comprendre la necessitat de vincular principis i idees amb actuacions concretes, mitjançant la pràctica reflexiva i la identificació d'estratègies de resolució de problemes.
11. Comprendre situacions i fenòmens d'aula i de centre i donar respostes argumentades del que succeeix.
12. Concebre les pràctiques d'aula com element de millora de la pràctica professional.
13. Controlar i fer el seguiment del procés educatiu i en particular el d'ensenyament-aprenentatge mitjançant el domini de les tècniques i estratègies necessàries.
14. Conèixer i aplicar a les aules les tecnologies de la informació i de la comunicació.
15. Coordinar-se amb els altres docents en el plantejament educatiu i en la concreció de les tasques d'ensenyament-aprenentatge.
16. Demostrar coneixement del marc teòric per analitzar la realitat d'aula i de centre.
17. Demostrar interès per conèixer i comprendre les funcions i tasques que realitzen les institucions socials.
18. Descriure i explicar els fets i situacions relacionats amb els processos d'ensenyament i aprenentatge observats i viscuts. Interpretar, contrastar i argumentar segons els propis criteris.
19. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
20. Desenvolupar un treball col·laboratiu, en equip, com a pas previ per al treball en xarxa.
21. Discutir de forma documental i raonada els diferents punts de vista i saber trobar-ne les connexions i punts comuns.
22. Dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat i que tinguin en compte la igualtat de gènere, la equitat i el respecte cap als drets humans que conformen els valors de la formació ciutadana.
23. Documentar-se a partir de la lectures d'articles, de fonts bibliogràfiques i de propostes i recursos didàctics per tal d'interpretar i donar resposta a les necessitats de suport específic dels alumnes.
24. Establir criteris d'avaluació per a les activitats planificades que sorgeixin del mateix procés d'ensenyament i aprenentatge.
25. Fer ús de conceptes teòrics i principis educatius per interpretar fets, situacions i processos d'aula i de centre.
26. Fer ús i valorar tots els llenguatges (oral, escrit, artístic, corporal, ...) a l'aula (entre el professor i els alumnes i entre els mateixos alumnes) com eina per a la negociació de significats i la construcció conjunta de coneixements.
27. Identificar el marc d'autonomia i el rol del mestre en la societat actual.
28. Identificar les barreres a l'aprenentatge i mobilitzar els recursos per atendre la diversitat.
29. Identificar les estratègies que afavoreixen la interacció i la comunicació a l'aula per crear un bon clima d'aprenentatge i de convivència
30. Identificar les maneres de gestionar el temps, l'espai i la organització social de l'aula.
31. Implicar-se en la dinàmica del centre i de l'aula a l'hora de fer propostes d'innovació relacionades amb el context del centre i de l'aula.
32. Justificar l'adequació de les activitats de llengua i matemàtiques dissenyades al grup classe en què s'impartiran.
33. Mantenir una actitud de respecte del medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques sostenibles, que atenguin la igualtat de gènere, l'equitat i el respecte dels drets humans.
34. Participar en la preparació, desenvolupament i regulació de les tasques quotidianes d'aula i realitzar propostes per a la seva millora

35. Planificar activitats de llengua i matemàtiques, explicitant la seva intencionalitat didàctica.
36. Planificar i realitzar activitats que fomentin en els alumnes una ciutadania activa.
37. Prendre consciència de la importància de les interaccions entre iguals en el desenvolupament de l'empatia, les relacions socials i l'estatus dins del grup.
38. Reflexionar sobre el rol de l'escola en una societat en procés de canvi.
39. Reflexionar sobre les potencialitats de la interdisciplinarietat en el marc de l'actual proposta curricular.
40. Regular els processos d'interacció i comunicació en grups d'estudiants 6-12 anys.
41. Saber analitzar i gestionar els conflictes socials a l'aula fent ús de dinàmiques de grup i ensenyant habilitats socials per tal de millorar el clima de l'aula.
42. Seleccionar la informació clau per a efectuar propostes de millora en els centres d'educació primària.
43. Utilitzar estratègies que afavoreixin la interacció i la comunicació a l'aula en situacions d'aprenentatge de la llengua, la literatura i les matemàtiques.
44. Utilitzar les TIC i les TAC en el desenvolupament i elaboració de treballs pràctics i en el disseny de propostes didàctiques.

Continguts

1. Anàlisi de les pràctiques observades a l'aula:

- Descripció, interpretació i valoració de les situacions d'ensenyament i aprenentatge a l'aula, més específicament en les àrees instrumentals.
- Anàlisi de l'atenció a la diversitat de ritmes d'aprenentatge.
- Descripció de les activitats i plantejaments de la tutoria.
- Anàlisi dels processos de comunicació i interacció a l'aula.
- Anàlisi dels processos d'organització social i aprenentatge a l'aula.
- Anàlisi de la convivència, plantejament i estratègies de resolució de conflictes.

2. Disseny i experimentació de propostes d'ensenyament i aprenentatge de llengua catalana i matemàtiques diversificades segons les necessitats.

- Seqüenciació d'activitats d'aprenentatge i avaluació.
- Anàlisi dels processos d'aprenentatge en relació als processos d'ensenyament.
- Experimentació de metodologies que promouen la cooperació i l'autonomia en l'aprenentatge.

3. La professió de mestre: funcions, estratègies, tècniques i actituds professionals

- Autoanàlisi i autoregulació de la pròpia pràctica i processos d'aprenentatge.

Metodologia

La metodologia s'estructura segons les activitats formatives que es plantegen.

Respecte l'estada al centre de pràctiques:

- Observació, participació i elaboració de documents.
- Elaboració de diari de camp i notes d'observació.
- Estudi de les situacions quotidianes al centre educatiu: tipus d'activitats i dinàmiques a l'aula, específicament a l'àrea de llengua i a la de matemàtiques.
- Desenvolupament de les intervencions d'ensenyament i aprenentatge de matemàtiques i llengua.

Calendari: del 8 de gener al 21 de febrer de 2020

Seminaris i tutories individuals i col·lectives:

- Presentació, intercanvi, discussió i avaluació de les observacions realitzades i dels processos dissenyats en petit grup.
- Disseny i anàlisi de les intervencions de matemàtiques i llengua i sobre el tractament de la diversitat.
- Reflexió sobre el propi procés d'aprenentatge.

- Participació activa i de qualitat.

Calendari:

- 2 tutories prèvies a realitzar a finals de novembre/principis de desembre (preferiblement en dimarts).
- Tutories setmanals (durant l'estada al centre), els dimarts a la tarda dins la franja horària de 15 a 21 h.
- 1 tutoria final de tancament a realitzar entre el 27 d'abril i el 29 de maig de 2020)

Carpeta d'aprenentatge:

- Recerca d'informació i documentació.
- Anàlisi i estudi de la realitat escolar.
- Disseny d'intervencions d'ensenyament i aprenentatge al·l'area de matemàtiques i llengua.
- Elaboració de la carpeta d'aprenentatge.
- Preparació d'exposicions orals per al seminari.

Data d'entrega: del 24 al 26 d'abril de 2020

*L'alumnat del grau en anglès redactarà els documents de la carpeta en llengua catalana.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
ESTADA AL CENTRE	203	8,12	1, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 17, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 43, 44
SEMINARIS I TUTORIES INDIVIDUALS O COL·LECTIVES	22	0,88	2, 3, 5, 7, 10, 11, 12, 16, 18, 19, 21, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 32, 35, 36, 38, 39, 42, 43
Tipus: Autònomes			
CARPETA D'APRENTATGE	75	3	2, 3, 5, 9, 10, 11, 15, 16, 18, 19, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 32, 35, 39

Avaluació

Són requisits per a ser avaluat/da el compliment del 100% d'assistència a l'horari del centre de pràctiques (i el compliment de l'horari complet del professorat, aprox. 7h/diàries) i el compliment d'un mínim del 80% d'assistència als seminaris de tutoria de la facultat.

En qualsevol moment de l'estada a l'escola, l'escola pot elaborar un informe justificat on s'evidenciï que l'alumne no pot continuar fent les pràctiques. Si això passa, aquest alumne suspendrà automàticament el pràcticum (la nota numèrica que li quedarà serà un 3).

Cadascun dels blocs d'activitats (tutories, estada al centre i carpeta d'aprenentatge) han de ser superats per obtenir una valoració positiva.

És obligatori lliurar els documents de la carpeta d'aprenentatge en el termini fixat.

L'elaboració de la carpeta d'aprenentatge constitueix un procés d'avaluació continuada i revisable a mida que es va elaborant.

Per aprovar aquesta assignatura, cal que l'estudiant mostri, en les activitats que se li proposin, una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua catalana, llengua vehicular de l'assignatura segons consta a la guia docent. A partir de 3r curs del Grau l'estudiant haurà d'haver mostrat una competència equivalent al nivell C2 del MECR. En totes les activitats (individuals i en grup) es tindrà en compte, doncs, la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació. L'alumnat ha de ser capaç d'expressar-se amb fluïdesa i correcció i ha de mostrar un alt grau de comprensió dels textos acadèmics. Una activitat pot ser retornada (no avaluada) o suspesa si el professor considera que no compleix aquests requisits.

Per a poder valorar l'evolució de l'aprenentatge dels estudiants i d'acord amb la Normativa de Drets i Deures de la Universitat, cal que les seves activitats siguin versions originals elaborades per ells/es mateixos/es i que demostrin la comprensió i reflexió realitzada respecte els continguts de la matèria. Les activitats que no respectin aquesta premissa, atès que no serà possible avaluar-les en termes de l'aprenentatge de l'estudiant, seran suspeses. La còpia en les activitats d'avaluació és motiu per suspendre l'assignatura, sense tenir dret a recuperació.

A continuació es detallen els criteris d'avaluació de cada activitat:

Seminari i tutories individuals o col·lectives

- Assistència
- Participació activa i de qualitat
- Lliurament dels documents en els terminis fixats.
- Competència comunicativa oral en llengua catalana, equivalent al C2 del MECR.

Estada al centre de pràctiques

- El grau de professionalitat.
- Assistència i puntualitat (horari professorat).
- El nivell d'anàlisi i participació.
- La col·laboració amb el/la mestre/a.
- Les relacions amb el grup classe.
- Les intervencions portades a terme.
- La capacitat de reflexió sobretot el procés de pràctiques.
- Competència comunicativa en llengua catalana, tantoral com escrita, equivalent al C2 del MECR.

Carpeta d'aprenentatge

Treball individual sobre:

- Les observacions realitzades al centre
- Les intervencions d'aula i la seva anàlisi.
- La reflexió sobre el propi procés d'aprenentatge.

Es valorarà el domini del llenguatge acadèmic en català, equivalent al C2 del MECR.

Lliurament del 14 al 17 d'abril de 2020

Per a qualsevol dubte podeu consultar els següents documents:

"Criteris i pautes generals d'avaluació de la Facultat de Ciències de l'Educació" aprovat per la COA a 28 de maig de 2015 i modificat a la Junta de Facultat del 6 d'abril del 2017

(<http://www.uab.cat/web/informacio-academica/avaluacio/normativa-1292571269103.html>).

Normativa d'Avaluació de la Universitat Autònoma de Barcelona

(<http://www.uab.cat/web/informacio-academica/avaluacio/normativa-1292571269103.html>).

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
CARPETA D'APRENENTATGE	40%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 9, 11, 16, 18, 19, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 32, 35, 38, 39, 43
ESTADA AL CENTRE - INFORME ESCOLA	30%	0	0	1, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 40, 41, 43, 44
SEMINARIS I TUTORIES INDIVIDUALS O COL·LECTIVES	30%	0	0	1, 2, 3, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 32, 35, 36, 38, 39, 42, 43

Bibliografia

Albarracín, L., Badillo, E., Giménez, J., Vanegas, Y., & Vilella, X. (2018). *Aprender a enseñar matemáticas en la educación primaria*. Madrid: Editorial Síntesis.

Bombini, G., & Martinez, N.V. (2018). Lectura, escriptura i «noves» tecnologiesun desafiament a la imaginació didàctica. *Articles de Didàctica de la Llengua i de la Literatura*, 77, 7-13.

Camps, A. (coord.) (2003). *Seqüències didàctiques per aprendre a escriure*. Barcelona: Graó

Colomer, T. (2010). *Introducción a la literatura infantil y juvenil actual*. Madrid: Síntesis.

DECRET 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària. Núm. 6900 - 26.6.2015

http://dogc.gencat.cat/ca/pdogc_canals_interns/pdogc_resultats_fitxa/?action=fitxa&documentId=696985&llengua

infografia:

http://ateneu.xtec.cat/wiki/form/wikiexport/_media/cursos/curriculum/inf_pri/cape/info_primaria_29_6.pdf

Departament d'Ensenyament: Inclusió:

<http://ensenyament.gencat.cat/ca/departament/publicacions/colleccions/inclusio/>

Fons, M. (1999). *Llegir i escriure per viure*. Barcelona: La Galera

Gómez, C., & Albarracín, L. (2017). Estimación de grandes cantidades, en primaria. *UNO-Revista de Didáctica de las Matemáticas*, 76, 57-63.

Huguet, T. (2006). *Aprender juntos a l'aula. Una proposta inclusiva*. Barcelona: Graó.

Jofre, M., Soto, A., Badillo, E., & Prat, M. (2016). La reflexión sobre la práctica de aula. Una oportunidad de aprendizaje pedagógico para los maestros y maestras. *AULA de Innovación Educativa*, 252, 40-45.

Lerner D. (2001). *Leer y escribir en la escuela: lo real, lo posible y lo necesario*. México: Fondo de Cultura Económica

Morros, A., Badillo, E., Boukafri, K., & Fernández, P. (2017). La fotografía matemática como un instrumento para la argumentación de la fracción. *UNO-Revista de Didáctica de las Matemáticas*, 75, 66-71.

NCTM (2003). "Principios y estándares para la educación matemática". Sociedad Andaluza de profesores de matemáticas, Granada.

Ribas, T; Milian, M. (2009): "Les pràctiques als centres educatius en la formació del futur professorat de llengua", *Articles*, 49, pp.63-81.

Rico, L. (coord.) (1997). *Bases teóricas del currículo de matemáticas en educación secundaria*. Madrid: Síntesis.

Rico, L. (2006). "Marco teórico de evaluación en PISA sobre matemáticas y resolución de problemas". *Revista de Educación*. Extraordinario 2006, pp.75-294.

Stacey, K. y Groves, S. (1999). *Resolver problemas: estrategias (Unidades para desarrollar el razonamiento matemático)*. Narcea: Madrid (Traducció i adaptació de Mª Luz Callejo)

TAL Team (2001). *Children learn mathematics*. Freudenthal Institute and National Institute for Curriculum Development.

TAL Team (2005). *Young children learn measurement and geometry*. Freudenthal Institute and National Institute for Curriculum Development.

Webs:

Lectura

<https://leer.es/>

Currículum Educació Primària

<http://www.xtec.cat/web/curriculum/primaria>

Currículum i recursos (pàgina xtec)

<http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/>

El currículum a l'escola i a l'aula: http://ateneu.xtec.cat/wiki/form/wikiexport/cursos/curriculum/inf_pri/cape/index

Competències bàsiques

<http://ensenyament.gencat.cat/ca/departament/publicacions/colleccions/competencies-basiques/primaria/>

ARC. Aplicació de Recursos al Currículum

<http://apliense.xtec.cat/arc/cercador>

Atenció a la diversitat

<http://www.xtec.cat/web/curriculum/diversitat>